

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
СПАС МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ
АГРАМАК АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ**

**ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
АГРАМАНОВСКОГО СЕЛСКОГО
ПОСЕЛЕНИЯ СПАСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН**

КАРАР

№ 8

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

19 июнь 2026 ел.

Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының Аграмак авыл жирлеге муниципаль берәмлеге территориясендә 2026-2028 елларга жирләрдән файдалану һәм саклау буенча муниципаль программаны раслау турында

Россия Федерациясенең Жир кодексы, "Ижтимагый хакимиятнең бердәм системасында жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында" 2025 елның 20 мартындагы 33-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Аграмак авыл жирлеге башкарма комитеты карар итә:

1. 2026-2028 елларга Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Аграмак авыл жирлеге муниципаль берәмлеге территориясендә жирләрдән файдалану һәм саклау буенча муниципаль программа расларга.
2. Өлеге карарны Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының рәсми <http://spasskiy.tatarstan.ru> сайтында һәм <http://pravo.tatarstan.ru> хокукый мәгълүмат порталында рәсми рәвештә бастырырга.
3. Карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемдә калдырам.

Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы
Аграмак авыл жирлеге Башкарма комитет житакчесе

Р.Т.Галәветдинова

Кушымта
Татарстан Республикасы Спас
муниципаль районы Аграмак авыл
жирлеге башкарма комитетының
2026 елның 19 июнендәге 8 номерлы
карарына

**Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының Аграмак авыл
жирлеге муниципаль берәмлеге территориясендә 2026-2028 елларга
жирләрдән файдалану һәм саклау буенча
муниципаль программа**

**Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының Аграмак авыл
жирлеге муниципаль берәмлеге территориясендә 2026-2028 елларга
жирләрдән файдалану һәм саклау буенча муниципаль программа
ПАСПОРТЫ**

Программаның Исеме	2026-2028 елларга Спас муниципаль районы Аграмак авыл жирлеге территориясендә жирләрдән файдалану һәм саклау буенча муниципаль программа
Программа эшләү өчен нигез	"Ижтимагый хакимиятнең бердәм системасында жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында" 2025 елның 20 мартындагы 33-ФЗ номерлы федераль закон, Россия Федерациясе Жир кодексы
Программаның заказчылары	Спас муниципаль районы Аграмак авыл жирлеге Башкарма комитеты.
Программаны эзерләүчеләр	Спас муниципаль районы Аграмак авыл жирлеге Башкарма комитеты.
Программаны үтәүчеләр	Спас муниципаль районы Аграмак авыл жирлеге Башкарма комитеты.
Программаның максатлары һәм бурычлары.	Программаның максаты - жирләрне һәм туфракны пычратуны, ярлыландыруны, деградацияләүне, бозуны, юкка чыгаруны һәм жиргә һәм туфракка башка тискәре йогынтыны булдырмау һәм бетерү, шулай ук жирләрдән рациональ файдалануны тәэмин итү, шул исәптән авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрдә туфракның уңдырышлылыгын торгызу һәм жирләрне яхшырту өчен. Программаның бурычлары: - житештерү һәм куллану калдыклары белән эш итү өлкәсендәге эшчәнлекне оптимальләштерү; - жирләрдән файдалануның һәм саклауның нәтижелелеген арттыру; - жирләрдән рациональ файдалануны һәм саклауны оештыруны тәэмин итү; - яшел утыртмаларны саклау һәм торгызу, - жирләрне инвентаризацияләү.
Программаны тормышка ашыру вакыты	2026-2028 еллар
Күләме һәм финанслау чыганаclarы	Программаны финанслау күләме-75 мең сум., шул исәптән 2026 ел – жирле бюджет акчалары хисабына 25 мең сум. 2027 ел – жирле бюджет акчалары хисабына 25 мең сум. 2028 ел – жирле бюджет акчалары хисабына 25 мең сум.
Программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижеләре һәм нәтижелелек күрсәткечләре.	Жирдән файдалануны тәртипкә салу, жирләрдән нәтижелә файдалану һәм аларны саклау, бозылган жирләрне торгызу һәм халыкның экологик иминлеген һәм аның тормыш сыйфатын арттыру.
Программаның үтөлешен контрольдә тотуны оештыру	Программаны тормышка ашыруны Спас муниципаль районы Аграмак авыл жирлеге башкарма комитеты тикшереп тора.

1. Агымдагы халәтнең характеристикасы һәм муниципаль программаны тормышка ашыру өлкәсендә төп проблемалар.

Жир-әйләнә-тирә мохитнең мөһим өлеше, аны куллану башка табигать объектлары: хайваннар, урманнар, үсемлекләр дөньясы, сулар, файдалы казылмалар һәм жир асты байлыкларының башка кыйммәтләре белән бәйле. Жирне куллану һәм саклаудан башка башка табигый ресурслардан файдалану мөмкин түгел. Жиргә карата хуҗасызлык кичекмәстән яки якин киләчәктә әйләнә-тирә мохиткә зыян китерчәк, жирнең өскә катламы - туфрак җимерелүгә, аның химик һәм радиоактив пычрануына гына китереп калмыйча, бөтен табигать комплексының экологик начараюына да китерчәк.

2026-2028 елларга Спас муниципаль районының Аграмак авыл җирлеге территориясендә жирләрдән файдалану һәм аларны саклау буенча муниципаль программа (алга таба - Программа) икътисадны ныгыту мәнфәгатьләрендә жир ресурсларыннан нәтиҗәле һәм рациональ файдалану дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыруны тәмин итә торган жирләрдән файдалануның һәм саклауның уңай шартларын булдыруга юнәлтелгән.

Жир фондының зур күләмнән төрле максатларда куллану әйләнә-тирә мохит экосистемасының барлык буыннарының табигый бөтенлеген саклау буенча билгеле бер йөкләмәләр йөкли. Табигатьтә барысы да үзара бәйләнгән. Шуңа күрә бер звеноның дәрәҗәсенең бозу, урманмы ул, хайваннар дөньясы, жир, экосистеманың бөтенлеген бозуга китерә.

Жирне рациональ файдаланмау, аңа куллану һәм хуҗасыз карау аның башкара торган функцияләрен бозуга, табигый үзлекләренең кимүенә китерә.

Жирләрен саклау жирдән нәтиҗәле файдалану булганда гына нәтиҗәле булырга мөмкин.

Аграмак авыл җирлегенең тотрыклы социаль-иқтисади үсеше һәм анда яшәүчеләрнең экологик яктан имин яшәү проблемалары хәзерге этапта жирләрен саклау һәм файдалану мәсьәләләрен хәл итү белән тыгыз бәйләнгән. Авыл җирлеге дәрәҗәсендә жирләрен саклауның һәм файдалануның җирле проблемаларын мөстәкыйль хәл итәргә мөмкин, өстәвенә, тулы, комплекслы һәм төпле рәвештә, бүгенге көндә яшәүче кешеләр генә түгел, киләчәк буыннар мәнфәгатьләрендә дә.

Жирләренң экологик торышы уртача яхшы, әмма стихияле санкцияләnmәгән чүплекләр әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясый һәм экологик хәлне катлауландыра.

2. Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның максатлары, бурычлары һәм максатчан күрсәткечләре, сроклары һәм этаплары.

Жирлекләрдән файдалану һәм аларны саклау өлкәсендә муниципаль сәясәтнең төп принциплары булып түбәндәгеләр тора: Аграмак авыл җирлеге башкарма комитеты эшчәнлегенең законлылыгы һәм ачыклыгы, хисап тотучанлыгы һәм контрольгә, нәтиҗәләргә.

Муниципаль программаның максатлары жирләрен пычратуны, ярлылануны, деградацияләүне, бозуны, жирләрен һәм туфракны һәм туфракны юкка чыгаруны, жирне һәм туфракны башка төрле тискәре йогынтыны булдырмый калудан, шулай ук жирләрдән рациональ файдалануны тәмин итүдән, шул исәптән авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге жирләрдә туфракның уңдырышлылыгын торгызу һәм жирләрен яхшырту өчен жирләрдән рациональ файдалануны тәмин итүдән гыйбарәт.

Куелган максатларга ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итү күздә тотыла:

- житештерү һәм куллану калдыклары белән эш итү өлкәсендәге эшчәнлекне оптимальләштерү;

- жирләрдән файдалану һәм саклау нәтижәләлеген арттыру, жирләрдән рациональ файдалануны һәм саклауны оештыру;

- яшел үсентеләрне саклау һәм торгызу;

- жирләрне инвентаризацияләү.

Жирләрне инвентаризацияләү жирләрне деградацияләү, пычрату, чүпләү, бозу, хужалык эшчәнлегенә башка тискәре (зарарлы) йогынтысын булдырмау, максатчан кулланылмаган яки кулланылмаган жир кишәрлекләрен, жирләрнең башка характеристикаларын рөхсәт ителгәнчә файдаланылмавын ачыклау максатыннан башкарыла.

3. Программаның максатларын һәм бурычларын тормышка ашыруның көтелгән соңгы нәтижәләре һәм программаның нәтижәләгә күрсәткечләре.

Өлеге программаны гамәлгә ашыру жирләрдән файдалануны тәртипкә салуга ярдәм итәчәк; яңа жир кишәрлекләрен әйләнешкә кертү; авыл жирлегенә инвестицион желеп итүчәнлеген арттыру, икътисадны үстерүгә, жирләрне нәтижәлерәк файдалануга һәм саклауга ярдәм итәчәк.

Программаның чараларын үтәү нәтижәсендә түбәндәгеләр тәэмин ителәчәк:

1) торак пунктларны төзекләндерү;

2) жирләрнең сыйфатлы характеристикаларын яхшырту;

3) жирләрдән нәтижәле файдалану.

4. Программаны тормышка ашыру вакыты һәм этаплары

Программаны тормышка ашыру срогы-2026-2028 еллар.

5. Муниципаль программаның төп чаралары исемлеге

Муниципаль программа қысаларында Спасский муниципаль району Аграмак авыл жирилеге территориясенде жирилорне саклау нем файдалану нәтижелелеген арттыру буенча чаралар планлаштырылган.

Таблица № 1

МУНИЦИПАЛЬ ПРОГРАММАНЫҢ ТӨП ЧАРАЛАРЫ ИСЕМЛЕГЕ

Максат исеме	Бурыч исеме	Төп чараларның исеме	Башкаруч ы	Төп чаралар ны үтәү вакыты.	Ахыргы нәтижеләр не бәяләү индикатор лары, үлчәү берәмлеге	Индикаторларның өһөмияте.				Финанслау чыганагын күрсәтеп финанслау (мең сум)				Чараны гамә ашыруның турыдан-ту нәтижәсе
1	2	4	5	6	7	8	9	10	12	13	14			
1. Жирләрне һәм туфракны пычрату, бетерү, деградация ләү, бозу, юкка чыгару һәм башка тискәре йогынтылар ны	1.1: Жирләрден файдалану һәм саклау нәтижәлелег ен арттыру,жирил өрдөн рациональ файдаланун ы һәм саклауны оештыру.	1.1.1. туфракның ундырышлылыгы н саклау һәм арттыру, чүп жирилрне үләннәре, куаклар һәм вак төякләр үсүдөн саклау, жирилрнең торышын начарайтуның башка төрләрәннән яклау (фито контроле үткөрү).	Аграмак авыл жирилге Башкарма комитеты	2026- 2028	Өйе/Юк	өйе	өйе	өйе	(жирил өрдөн саклау жет)	(жирил өрдөн саклау жет)	(жирил өрдөн саклау жет)	5 (жир ле бюд жет)	жирлөрдөн экологик системаларн саклауны тәэмин торган ысул жирнең ч булу сәлә хужалык эшчәнлекнен башка төрлө гамәлгә ашыруның нигезе була файдалану.	

булдырмау һәм бетерү, шулай ук жирләрне рациональ файдалану ы, шулай исәптән авыл хужалыгы билгеләнеш ендәге жирләрдә туфракның уңдырышлы лыгын торгызу һәм жирләрне яхшырту өчен тәзмин итү.	1.1.2. жирләрне пычрату һәм чүпләү нәтижеләрен бетерү (өмәләр үткөрү, чүп-чар чыгару)	Аграмак авыл жирлеге Башкарма комитеты	2026- 2028	берәмлек	6	6	6	10 (жирле бюд жет)	10 (жирл е бюд жет)	10 (жир ле бюд жет)	халыкның сәламәтлеге һәм яшәел тәзмин итү ө әйләнә-тирә мохитне сакл яклау һәм а шартларын яхшырту.
	1.2 Яшел үсентеләрне саклау һәм торгызу	Аграмак авыл жирлеге Башкарма комитеты	2026- 2028	берәмлек	10	10	10	10 (жирле бюд жет)	10 (жирл е бюд жет)	10 (жир ле бюд жет)	жирләрне даими рәвеш инвентариза ләү үткә аларны арендага (милеккә) б максатыннан буш рациональ файдаланыл й тор жирләрне ачыклау.
	1.3: Жирләрне инвентариза цияләү	Аграмак авыл жирлеге Башкарма комитеты	2026- 2028	Әйе/Юк	әйе	әйе	әйе	-	-	-	жирләрне даими рәвеш инвентариза ләү үткә аларны арендага (милеккә) б максатыннан буш рациональ файдаланыл й тор жирләрне ачыклау.
	1.3.1. буш һәм рациональ булмаган файдаланылмый торган жирләрне ачыклау һәм аларны вакытында хужалык әйләнешенә кертү.	Аграмак авыл жирлеге Башкарма комитеты	2026- 2028	Әйе/Юк	әйе	әйе	әйе	-	-	-	жирләрне даими рәвеш инвентариза ләү үткә аларны арендага (милеккә) б максатыннан буш рациональ файдаланыл й тор жирләрне ачыклау.
	1.3.2. жир кишәрлекләрен үз белдеген белән алу	Аграмак авыл жирлеге Башкарма комитеты	2026- 2028	Әйе/Юк	әйе	әйе	әйе	-	-	-	жирләрне даими рәвеш инвентариза ләү үткә аларны арендага (милеккә) б максатыннан буш рациональ файдаланыл й тор жирләрне ачыклау.

[illegible]

6. Муниципаль Программаны ресурслар белән тәэмин итүне нигезләү

Муниципаль программаны гамәлгә ашыру җирле бюджет акчалары хисабына күздә тотыла.

2026-2028 елларга муниципаль программаның бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме җирле бюджет акчаларынан 75 мең сум тәшкил итә.

Спас муниципаль районы Аграмак авыл җирлегенә җирле үзидарә органнарының шундый ук эш төрләре нигезендә әзерләнгән тәкъдимнәре нигезендә, дефляторлар индексларын исәпкә алып, финанс ресурсларына ихтыяж билгеләнгән.

Таблица № 2.

Тормышка ашыру еллары	Финанслау күләме - мең сум				
	Барлығы	финанслау чыганаclarы буенча			
		федераль бюджет	республика бюджеты	җирле бюджет	бюджеттан тыш чыганаclar
Муниципаль программаның төп чаралары					
2026	25,0	0,0	0,0	25,0	0,0
2027	25,0	0,0	0,0	25,0	0,0
2028	25,0	0,0	0,0	25,0	0,0
Барлығы муниципаль программа буенча	75,0	0,0	0,0	75,0	0,0

Чараның муниципаль программасын гамәлгә ашыру барышында һәм аларны финанслау күләмнәре, Спас муниципаль районының Аграмак авыл җирлегенә бюджеты мөмкинлекләрен исәпкә алып, ел саен тәзәтмәләр кертәргә мөмкин.

7. Программаның үтәлешен тикшереп торуны оештыру

Программаны гамәлгә ашыруның барышын тикшереп тору Спас муниципаль районының Аграмак авыл җирлегенә башкарма комитеты тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Программаны гамәлгә ашыру турында хисап белешмәләре җирлекнең башкарма комитеты тарафыннан квартал саен Спас муниципаль районы башкарма комитетына һәм Спас муниципаль районының Финанс-бюджет палатасына 1 нче кушымта нигезендә хисап чорыннан соң килүче айның 25 енә кадәр тапшырыла.

Муниципаль программа «реконструкция объектов культурного наследия (памятников истории и культуры) народов Российской Федерации в городе Москве»	
Хисап бирүче оешманың исеме	
Муниципаль программаны раслау турында норматив хокукий актның исеме	
Форманы төзү өчен жаваплы вазыйфаи зат (Ф.и. о., вазыйфасы, элемтә өчен телефон)	

[illegible]

[illegible]